

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 23 (131).

21. juunil 1924 a.

IV. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Mk. 800.—
 poole aastas 400.—
 weerand aastas 200.—

Üksik number maksab Mk. 20.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 5-15.

Awatud kell 1/9—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:

1/1 lehek. Mk. 3000.—	1/4 lehek. Mk. 800.—
1/2 1500.—	1/8 400.—
1/3 1000.—	1/16 200.—
1/32 lehek. Mk. 100.—	

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Adressi muutmine 10 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338

Jooksew arwe Eesti panga Tall. osak. nr. 543

Sisu: 1) O. Angelus, Politsei peawalitsuse uued koosseisud. 2) Peasust wõerasse riiki. 3) A. Liit, Kuritegude jälgimine. 4) Välispolitsei 1923 a. tegewuse aruanne. 5) E. Dolf, Tshehoslowakkia omawalitsuse walimisseedus. 6) Mitmesugust. 7) Küsimused ja kostmised. 8) Kuulutused.

Politsei peawalitsuse uued koosseisud.

O. Angelus.

Wabariigi Walitsusele esitatud politsei peawalitsuse täiendaw eelarwe aja peale 1. maist kuni 31. detsembrini s. a. on 155.470.500 marka suur: ühes esimese kolmandikaasta eelarwega (99.539.900 m.) oleks kõigi politseide 1924 a. eelarwe 255.010.400 marka ehk 8.118.050 marka vähem kui 1923 a. eelarwe. Kui siia juure aga weel riigi tuludesse ülekantud kolme seni iseseiswalt tegutsewa politsei 1. mai ülejääkisid arwata, mis 6.019.063 m. peale ulatasid, siis oleks eelarwe wähenemine 14.137.113 marka.

Siin tuleb tähendada, et need tagasimaksnud Riigikogu poolt lubatud krediitidest mitte sellepärast ei sündinud, et rohkem raha oli küsitud, kui tegelikult vaja oli, waid selle tõttu, et mitmesugustel põhjustel wõimalik ei olnud raha ära tarwitada, nagu näit., välispolitsei ametkonna riietega warustamise krediiti, kus raha maksmine alles materjaali wastuwõtmisel

sünnib, mida politsei peawalitsuselt mitte ärarippuwatel põhjustel 1. mailks terwes ulatuses teostada wõimalik polnud. Samuti ei olnud wõimalik koosseisude wähenemise tõttu wabastatud ametnikkudele 3 kuu palka ette maksta, sest seadus näeb teatawasti niisuguse korra ette, et see wäljamaksmine kolme kuu jooksul peab sündima, mitte aga korraga. Nii et õieti kõiki T. mail riigi tuludesse kantud summe 8 kuu eelarwesse uuesti tuli sisse wõtta.

Edasi on 1924 a. juba wastu wõetud politsei eelarwe osas niisuguseid summe nagu 1. miljoni margaline toetus tuletõrjajatele, mida 1923 a. eelarwes ei olnud. Kui weel arwesse wõtta, et koosseisude wähenemise tõttu ametist wabastatud ametnikkudele hiljuti Riigikogu poolt wastu wõetud seaduse põhjal 3 kuu palk ette maksta tuleb kahe nädalise palga asemel, nagu eelmistel aastatel, ja et see ettemaks

4.168.400 marka wälja teeb, siis wõib öelda, et politseide ühendamise tõttu aastas kindlasti 25—30 miljoni marka kokku saab hoida, s. o. 10% senistest kuludest.

Kaugelt üle poole wäljaminekutest langeb muidugi palkade peale — 103.477.900 marka; ühes laste abirahaga, ajutiste töötajadude tasuga ja 3 kuu ettemaksuga wabastatud ametnikkudele teeb palga summa (eelarwe § 1) wälja 115.032.100 marka ehk umbes 74% eelarwest.

Kui politseiametnikkude palkadele veel juure arwata arstiabi, warustuse ja teisi kulusid, siis selgub, kui suur tähtsus on kokkuhoidmisel koosseisude suhtes. Arusaadawalt tuleb sealjuures arwesse wõtta, et iga koosseisude wähenemisel oma piir on, et iga asutus, kes ametnikkude wähesuse tõttu ei suuda oma ülesandeid täita, luksusasi on.

Ühendatud politsei peawalitsuse ja temale alluwate wälis-, kriminaal- ja kaitsepolitsei kohaliste asutuste koosseis on ühendamise tõttu wähenenud 189 isiku wõrra.

1922 a. olid politseide koosseisud järgmised: wälispolitsei 1904, kriminaalpolit-

sei 301 ja kaitsepolitsei ühes sel ajal koosseisu mitte veel üleswõetud agentidega 149, kokku 2354 isikut. Järgmise — 1923 a. — koosseis oli: wälispolitsei 1886, kriminaalpolitsei 280 ja kaitsepolitsei 86, kokku 2252 isikut ehk 4,3% wähem kui 1922 a. Käesolewa aasta esimese kolmandiku koosseisud olid: wälispolitsei 1849, kriminaalpolitsei 246 ja kaitsepolitsei 78, kokku 2173 isikut ehk 3,5% wähem kui 1923 a. 1. V. — 31. XII. 1924 a. politsei peawalitsuse eelarwes on ametnikkude ja teenijate arw (arwesse on 1922, 1923 ja 1924 a. eelarwetes ainult määratud ametnikud wõetud) järgmine: peawalitsus 51, wälispolitsei asutused 1682, kriminaalpolitsei asutused 191 ja kaitsepolitsei asutused 60, ehk — kui peawalitsuse ametnikka erialadele wastawalt ära jaotada —: wälispolitsei 1715, kriminaalpolitsei 200 ja kaitsepolitsei 69, kokku 1984 isikut, s. o. 8,7% wähem kui esimeses kolmandikaasta eelarwes ette nähtud, 11,9% wähem kui eelmisel aastal ja 15,7% wähem kui 1922 a.

Kui palju sealjuures kahe aasta jooksul erialade järele wähenenud, näitab järgmine tabel:

	1922 a.	1923 a.	Wähem arw %/0		1924 a. 1.1-30.IV	Wähem arw %/0		1924 a. V-31. XII	Wähem arw %/0	
Wälispolitsei . .	1904	1886	18	0,95	1849	37	1,97	1715	134	7,25
Krimin. politsei	301	280	21	7	246	34	12,15	200	46	18,7
Kaitsepolitsei . .	149	86	63	42,33	78	8	9,4	69	9	11,55
Kokku:	2354	2252	102	4,3	2173	79	3,5	1984	189	8,7

1924 a. 1. maist kuni 31. dets. ja 1923 a. koosseise erialade järele wõrreldes saame järgmise pildi:

	1923 a.	1924 a. 1.V.-31. XII.	Wähem arw %/0	
Wälispolitsei . .	1886	1715	171	9,07
Krimin. politsei . .	280	200	80	28,58
Kaitsepolitsei . .	86	69	17	19,77
Kokku	2252	1984	268	11,9

1924 a. 1. maist kuni 31. dets. ja 1922 a. koosseisud annawad wõrdlemisi järgmise pildi:

	1922 a.	1924 a. 1.V.-31. XII.	Wähem arw %/0	
Wälispolitsei . .	1904	1715	189	9,93
Krimin. politsei . .	301	200	101	33,56
Kaitsepolitsei . .	149	69	80	53,76
Kokku	2354	1984	370	15,72

Riidekauba tarwitajaid
rahuldab hea kaubaga, suure walikuga ja õiglaste hindadega
Helsingi riidekauplus.
Tallinn, W. Karja tän. 7/24. Kõnetr. 1209.

Nagu neist tabelitest näha, on 2 aasta jooksul kõige rohkem wähenenud kaitsepolitsei koosseise (üle poole), siis kriminaalpolitsei (üle kolmandiku) ja siis wälispolitsei — (ühe kümnendiku ümber). — Wiimased koosseisu wähenemised puudutawad protsentuaalselt kõige pealt kri-

minaalpolitseid. siis kaitse- ja välispolitseid.

Kriminaal- ja kaitsepolitsei suurem kokkutõmbamine, võrreldes välispolitseiga, on seletatav nende loomise ajal tekkinud suurte koosseisudega, mis eriti kriminaalpolitsei kohta, võrreldes näit. Wene ajaga, tähendama peab. Välispolitsei on meil alati arwu poolest väiksem olnud kui weneaegne ja on nüüd weelgi vähendatud, sest ühe ministeeriumi ja ühe peawalitsuse alla wiimisega jääwad paralleeltööd, mis tihti välis- ja kriminaalpolitsei poolt kuritegewuse jälgimisel ette wõeti, ära.

Tähendatud koosseisud ei taha lõpuliikud olla, kas 1924 a. jooksul weel vähendamisi ette wõtta saab peale nüüd walitsusele ette pandute, on raske öelda.

Ühelt poolt puuduwad asutuste kohtade peal tegelikuks ühendamiseks, mis kõige pealt ka ruumide küsimusest ära ripub, soodsad ruumid, mida ühe wõi kahe kuu jooksul kerge leida pole ja teiselt poolt on kohalikkude kolme politsei liikide töö ja wahelokordade organiseerimine samuti pikema aja küsimus.

Keskasutust aga saab ka tegelikult ühendada; siseministeeriumi ja kriminaalning kaitsepolitsei peawalitsuste kasutada olewad ruumid wõimaldawad siseministeeriumi keskasutuste ümberpaigutamist ja sellega politsei peawalitsuse ühistesse ruumidesse toomist.

Peawalitsus ise on wähenenud 64 ametniku pealt 51 peale, kusjuures aga arwesse tuleb wõtta, et 4 ametnikku (eelkaristus-toimikond) „välis-, kriminaal- ja kaitsepolitsei ühendamise ajutise seaduse“ § 1

põhjal („R. T.“ nr. 68 — 1924 a.) kohtuministeeriumi alla üle on wiidud, nii et tegelik vähendamine 9 ametnikku ehk 15% on, nende seas 1 inspektor ja 1 käsutusametnik.

Alluwates asutustes on vähendatud:

wälispolitseis: 1 politsei ülema abi, 2 jaoskonna ülema, 7 jaoskonna ülema abi, 40 raiooni ülema, 2 asjaajajat, 15 kantselei ametnikku, 25 wanemat kordnikku, 32 kordnikku, 6 wangiwahti ja 1 käskjalg;

kriminaalpolitseis: 2 osakonna ülema abi, 9 nooremat kriminaal-ametnikku, 20 agent, 1 arweametnik, 1 kantselei ametnik ja 4 käskjalga ja

kaitsepolitseis: 1 jaoskonna ülema abi, 1 kantselei ametnik ja 4 agent.

Palkasid alluwates asutustes tõstetud ei ole; peawalitsuses on palkasid tõstetud: majandusülemale — senine majanduslaudkonna ülem — 900 m. wõrra, mis aga õieti palga tõstmine ei ole, sest õigus riidewarustuse peale on tähendatud ametnikult ära wõetud; 1 asjaajajale — inspektori laudkonnas — 600 marga wõrra, kellel ühendamise tõttu hulk tööd iuure tuleb ja kes senini vähem palka sai, kui teised asjaajajad ja 2 masinakirjutajale à 200 marka kuus, kes samuti senini vähem palka said, kui teised. Tegelikult on aga peawalitsuste ametnikkude palkasid vähendatud, sest peale peawalitsuse ülema, tema abide, politsei inspektori, inspektori laudkonna ülema, raiooni ülema ja kriminaalpolitsei osakonna ülema enam keegi riidewarustust ega warustusraha, nagu see kriminaalpolitseis on ette nähtud, ei saa.

Peasust wõerasse riiki.

Nagu lugijad ajalehtede teadete järele tähele on wõinud panna, on Eestis praegu teatud määral märgata tungi wäljarändamiseks. Puudutamata jättes neid põhjusi, mis wäljarändamise tungi tekita-wad, sest nende põhjuste waatlemine ulataks kaugele wälja käesolewa erialalise ajakirja raamidest, ei oleks siiski huwitusetu käsitada neid tingimusi, mis riikide seadusandlused üles seawad wäljamaalaste peasu kohta riigi piiridesse. Wäljamaalaste sissewoolu korraldamine, see on üks riigi walitsemise politseilistest ülesannetest. Kuna üksikute riikide seadusandluste waatlemine siin liiga kaugele

wiiks, siis peab piirduma üldiste põhimõtete ettetoomisega.

Euroopa riikidel tuleb tegemist teha peajasjalikult massilise wäljarändamisega (emigratsioon). Selle wastu omab aga meritagustes maades, Austraalias ja Ameerikas, esimese järgu tähtsuse massiline sisserändamine (immigratsioon), mille tõttu ka seadusandlused on sunnitud olnud wäljamaalaste peasu küsimust riigi piiridesse iga tüüki aja järele uuesti rewideerimisele wõtma ja seda korraldades teatud isikute liikidele sisserändamiseks tõkkeid tegema.

Õigus wäljamaalastele sissesõitu riiki

piirata või seda hoopis ära keelata põhjendeb riigi suvereeniteedil.

Siin peab siiski tähendama, et väljamaalaste sissesõidu õiguse kohta võerasse riiki walitsewad autorite keskel rahvusvahelise õiguse alal lahkarwamised. Ühed arwawad, et väljamaalaste sisselaskmine rahvusvahelises läbikäimises seiswate riikide kohuseks on. Liszt ütleb näiteks, et kõikide kultuurriikide alamate täielik peas igale maale järgneb rahvusvahelise õiguse algmõistest (jus commercii). Sellepärast ei tarwitse see tema arwates erilist tunnustamist kultuurriikide wahel. Iseasi aga teiste riikide alamatega, millised riigid rahvuswahelisse läbikäimise ringi ei kuulu. Nendega on peas korraldatud ainult sellekohaste lepingute kaudu.

Teised autorid aga, (näiteks Oppenheim), on põhimõtteliselt selle wastu, et väljamaalaste sissepeasu wõimaldamine riigi piiridesse, riigi kohuseks oleks.

Kuid ka need autorid, kes väljamaalaste sisselaskmist riigi kohuseks peawad, ei eita seda, et väljamaalasi sisselastes ei kaota riik sellega veel politsei õigust nende üle. See politsei õigus ei wõi muidugi nii kaugele minna, et väljamaalastele ainult sellepärast lubataks käesolewas riigis wiibida, et ta teatud riigi kodanik on.

Igal riigil on õigus ülepiiri liikumise kohta järewalwet pidada. Eriti wõib ta passi kohustuse sisse seada, kui seda tema poolt teise riigiga sõlmitud lepingud ei keela. Samuti wõib riik keelata sissesõitu soowimatuile väljamaalastele (undesirable strangers), kes wõiwad ähwardada julgeolekut ja korda. Samadel põhjustel wõib riik väljamaalased, kes juba tema territooriumil wiibiwad, riigi piiridest välja saata (Liszt).

Korraldades sisserändamist wõi seda kitsendades, läheb riik välja oma põlise rahwa huwidest, kellele immigratsioon ebasoowitaw wõib olla.

Enamjakkku tsiwiliseeritud riikidest wõib iga väljamaalane mitte üksi sisse peaseda, waid teatud tingimustel ka tähendatud riigi kodanikuks saada. Enne ilmasõda püsis see väljamaalaste sissepeasu põhimõte kaunis kõwal alusel. Peale sõda on hakatud mitmete riikide poolt väljamaalaste sissesõidule suuremaid kitsendusi tegema.

Erilised korraldused ilmuwad siis, kui

wäljamaalaste sissewõlu mõnda riiki massiliseks muutub.

Oluliseks küsimuseks immigratsiooni seadustes on nende isikute liikide äramääramine, milliste isikute juurewõlu maa heakäekäigu seisukohalt soowitaw ei ole.

Seadusandlustes ettetulewad normid wõiks jaotada järgmistesse kategooriatesse:

Esiteks on osa sisserändamist kitsendawaid norme tingitud awaliku terwishoiu huwidest. Kuna riigid iga aasta haige- ja waimuhaigetemajade ehitamiseks ning ülalpidamiseks kui ka haiguste wastu wõitlemiseks peetawa arstide personaali palkadeks suured summad välja annawad, ei wõi ju riigid uusi haigeid väljamaalasi oma arstimiseks wõtta ning uusi haiguste sissetoojaid ja laialilaotajaid oma piiridesse lasta. Selleks loodakse terwisline järewalwe sissesõitwate väljamaalaste kohta. Järewalwe sihiks on talkistada sissesõitu hädaohtlike ja külgehakkawate wõi jälestust äratawate haiguste all kannatawatele väljamaalastele. Erilise waljusega teostatakse sarnast järewalwet Põhja-Ameerika Ühisriikides. Kümned tuhanded isikud on Ameerika ametnikkude poolt Euroopa poole tagasi saadetud. Selle järeldusel olid laewade kompaniid, kes omal kulul pidid emigrandi tagasi sõidutama, sunnitud sama kõwa järewalwet korraldama laewale wõtmisel.

Teised kitsendused on määratud selleks, et sissewõlaw element riigi rahwa kõlblist tasapinda allapoole ei wiiks.

Peaaegu kõik immigratsiooni seadused sisaldawad kitsendusi kuritegijate sissepeasu kohta. Erandid tehakse poliitiliste kuritööde suhtes. Enamjaos seadustes on erilise märkuse kaudu talkistuste hulgast välja arwatud poliitilised kuritööd (Põhja-Am. Ühisriigid, Inglismaa, Austraalia, Uus-Merimaa).

Kuid mitte üksi kuritegijad ei ole hädaohtlikud seltskondlise kõlbluse tasapinnale; neile wõrrandatakse kõlbluswastase elukutsega isikud. Nii keelawad mõned riigid sisserändamise awalikkudele naisterahwastele, samuti ka sarnasele elukutsele kaasaaitajatele. Ühisriikidesse ei lasta peale selle mitmenaise-pidajaid.

Kolmanda liigi kitsendusi sunnitawad normid, mis talkistawad sissesõitu ma-

dala haridusega isikutele. Näiteks Aust-
raalia, Uus-Merimaa ja Kapimaa keeldu-
wad sisselaskmast isikuid, kes ei oska
ühelgi Euroopa keelel kirjutada.

Kuid ettetoodud põhjused ei ole ainu-
mad. Olulised põhjused lasuwad süga-
wamal. Need sisalduwad wõitluses leiwa
eest. Kõigist kitsendustest käib läbi
mõte: — et wäljamaalased ei raskendaks
teenistuse wõimalusi. Sellest järgnewad
suuremad kitsendused waesematele
immigrantidele, ning nõrgemad takistu-
sed jõukatele. Nii näituseks olid isikud,
kes Inglismaale sõitsid esimeses klassis,
wabastatud immigratsiooni seaduse alla
kuuluwusest.

Eriliselt on sisserändamise kitsenda-
misest huwitatud töölised, sest uued
sisserändajad on nõus palju wiltsamate
tingimuste juures töötama. Tööliste-
klassi huwides on P.-A. Ühisriikides ja
Austraalias järgmine kitsendus maksmata
pandud, nimelt ei lasta maale n. n. lepin-
gusse astunud töölisi, s. o. isikuid, keda
sissesõidule meelitatud mõnesuguse töö
andmise lubaduse wõi lepingu põhjal.
Sellega wõetakse ettewõtjatelt wõimalus
wäljamaalt odawat tööjõudu muretseda
streikide puhuks ning üldse kodumaa töö-
listest möödapeasemiseks.

Kaitstes oma maa töötajate huwisid,
wõib väga kaugele minna. Ainult rah-
wuswahelised lepingud panewad piiri, mil-
lest ei wõi üle astuda immigratsiooni
poliitika. Kuid ajalugu tunneb juhtumisi,
kus isegi lepinguid on rikutud wõitluses
ebasoowitawa sisserändamise wastu.
P.-A. Ühisriikide ja Hiina wahel sõlmiti
1868 a. leping, mille järele peas mölema
riigi alamatele teise riiki wabaks sai.
Kuna selle järeldusel hiinlasi hulgakaupa
Ameerikasse walgus ning seal oma oda-
wa töö tõttu igasse tööstusharusse hak-
kas sisse tungima, siis tõusis warsti äge
hiinlaste wastane meeleolu, mille tõttu
Ameerika walitsus sunnitud oli 1881 aastal
seaduse wälja andma, millega hiin-
lastele keelati 10 aasta peale sissepeas
Ameerikasse. Pärastpoole sai see täht-

aeg uute ajajärgude peale pikendatud.
Kuigi Hiinaga pärast „kokkulepe“ sõl-
miti, millega Hiina omist seaduslikkudest
nõudmistest loobus, äratasid alandawad
tingimused „taewapoegade“ keskel äge-
dat waenu Ameerika wastu.

Samuti kui hiinlaste sisserändamise
wastu, on Ameerika jaapanlaste sisse-
woolule püüdnud piiri panna. Nagu lugi-
jad ajalehtedest leida on wõinud, on
praegu põnewamaks kiisimuseks Jaapani
ja Ameerika wahekorras Ühisriikide
keeld jaapanlasi sisse lasta.

Andes lühikest ülewaadet neist põhi-
mõtetest, mis seadusandlustes wälja-
maalaste peasu kohta läbi wiidud, pea-
tume wähe meil selles asjas makswate
seaduste määruste juures.

Asudes waatlema meil wõeraste sisse-
peasu kohta käiwaid seaduse määrusi,
peab tähendama, et meie oma seadus-
andlus siin erilisi norme wälja ei ole an-
nud, waid normid selles asjas on päritud
endise Wene seadusandlusest. Muidugi
ei wõi siin waatlusele tulla selles asjas
hulgalised endise Wene riigi poolt wälis-
riikidega sõlmitud lepingud; need on
juba Eesti riigi tekkimisega meie kohta
oma makswuse kaotanud.

Seaduste kogu IX k. § 991 ütleb: —
„Kõikidest rahwustest wäljamaalastel...
on waba sissesõidu- ja wiibimise-
õigus...“. Kuid seadus seadis terve rea
erandisi sellest üldmäärusest. Need kit-
sendawad määrused leiduwad peasjalik-
ult passi seaduses.

Wäljamaalaste waba sissepeasu mõiste
asemele oli Wene seadusandlus aseta-
nud waba sellekohase dokumendi saa-
mise, millega Wenesse wõis sõita. We-
nemaasus keskmisel seisukohal, ühelt
poolt nende maade, kes immigratsiooni
kohta pidasid sellekohaste eriasutuste
kontrolli iga üksiku sissesõitwa wälja-
maalase kohta, ning teiselt poolt nende
maade wahel, kes tunnustasid täiesti
waba sissesõitu. Wene seaduste järele
lasti wabalt sisse, kui isikul tarwilikud
dokumendid olid. Niisugusteks dokumen-

*„E. Politseilehe“ talitus palub lahkesti austatud tellijaid
tellimisraha õiendamiseks rutata.*

tideks olid, kas väljamaalase rahwusline pass, mis wiseeritud wastawa Wene välisesituse poolt ehk wiimase poolt antud eriline pass (passiseadus § 217). Passe ei wõi passiseaduse põhjal (§ 219) välja anda ega wiseerida järgmistele isikute liikidele: 1) jesuiitide ordu liikmetele, 2) isikutele, kellele nimeliselt keelatud peas riiki, 3) isikutele, keda välisesitused olewate andmete põhjal mitte ustawateks loewad, 4) mustlastele, leierkasti meestele, apteegi-kraami ja gipsikujude pakkujatele ja üldse logelejatele, 5) Rumeenia juutidele, kellel ülalpidamiseks wahendid puuduwad.

Nagu sellest loetlusest näha, on need passi seaduses ettenähtud kitsendused äärmiselt juhuslikud ning põhjendamatud. Nad ei taba mitte terwet väljamaalaste sissesõidu küsimust, waid käsitawad ainult üksikuid juhtumisi. Sellepärast on tegelikult, kuigi need määrused seadusandlises korras muudetud ei ole, nende järele väga raske talitada ning jääwad suuremalt osalt paberile. Wahepeal wa-

litsenud erakorraliste aegade tõttu on väljamaalaste sissepeas nii meil kui ka mujal libisenud rohkem walitsusasutuste äranägemise pinnale.

Mõnesugused kergendused on meil makswad wiisumite asjus Prantsusmaa ja Inglismaaga ja P.-A. Ühisriikidega. Wiisumid on täiesti ära kaotatud läbikäimises Itaaliaga.

Wäljarändamise asjus wõiksime siin nimetada ainult N. s. § 328, mis käib wäljarändamisele meelitamise kohta, ning mis lausub järgmist: „Kes rahwa keskel laiali laotab teadlikult wale kuuldusi wäljamaale rändamise kasulikkuse kohta, sihiga meelitada rahwast oma alalist elukohta maha jätma, seda karistatakse wangimajaga neljast kuust kuni ühe aasta ja nelja kuuni“.

Raskema karistuse alla langewad sama paragrahwi põhjal süüdlased wäljarändamisele meelitamises, kui selle järelduseks oli wäljarändajate majapidamise häwinemine ehk kui wäljarändamisele meelitatakse sõjawaelasi. J. K.

Kuritegude jälgimine.

A. Liit.

(18. järg.)

Näpujäljed juhtiwa andmena ja süütõendusena. Kui meele tuletame daktiloskoopia põhilauseid — inimese sõrme naha wäline papillaarjoonestik on elu kestel muutumatu ja iga inimese sõrmenaha joonestik on ainupärane —, siis pole raske mõista, misugune tähendus on kuriteopaigal leitud näpujälgede jälgimise protsessis: lähewad kuriteopaigalt leitud näpujäljed kahtluse all seiswa isiku näpujälgedega ühte, siis wõib tõendatuks pidada kahtlustatu wiibimist kuriteopaigal; leidusid jäljed seesuguste asjade küljes, millised otsekoheses ühenduses kuriteo toimimisega, näit. tapmiseks tarwitatud nuga, lahtmurtud kirjutuslaud, siis läheks kahtlusalusel küll õige raskeks selgeks teha, mil muul wiisil wõisid tema näpujäljed sattuda mainitud asjadele, kui mitte kuritegu toimides; lähewad leitud jäljed ühte kellegi waremalt registreeritud kuritegija näpujälgedega, siis on meil küllalt põhjust wiimast kahtlustada käesolewa kuriteo toimimises, kui muu seas ei selgu,

et ta teopaigal oleks käinud ausa asja-toimetuse pärast.

Wiimasel juhtumisel on meil tegemist näpujäljega ka tema juhtiwast osast. Tähendatud osa kasutamine sünnib daktiloskoopiliste ja monodaktiloskoopiliste kartoteekide abil, milliseid kirjeldame hiljem registreerimise wahendite hulgas. Peale selle on weel katseid tehtud papillaarjoonte arwu, paksuse ja kuju põhjal järeldusi teha kuriteo toimija eest ja kaswu kohta. Leiti, et 5 mm. pikkune põikjoon katab sündinud lapse näpujäljest 15—18 papillaarjoont, kaheksa aastasel lapsel — 13 joont, kaheistkümnepärasel — 12 joont ja kahekümne aastasel — 9—10 joont. Harukordselt suurtel (täiskaswanu) kätel langeb joonte arw 7—6. Siin peab aga ka seda tähele panema, et nais-terahwaste papillaarjooned on weidike õhemad kui meesterahwastel, samuti wäikese kaswuga inimestel õhemad kui suure kaswuga inimestel. Elatanud wanakeste näpujäljed on tihti läbistatud paksudest, walgetest joontest, millised

tekinud sõrmeotste naha kortsudest. Nende papillaarjooned ise on nagu ära kulunud ja mitmelt poolt rebenenud. Kuid samasugused nähtused tulewad aga ka mõnesuguste elukutsete tagajärjel ette nooremate inimeste juures. Seega ei saa eelmiste tähepanekute põhjal teha mingisuguseid kindlaid järeldusi.

Hoopis suurem praktiline väärtus on näpujälgedes tähepandawatel armidel, milliseid võib ära kasutada otsitava toimija isikukirjelduse täienduseks. Ka võib mõnikord asjaolude kohaselt otsustada, et toimijal üks ehk teine sõrme-dest puudub. Samuti on tähtis, kui mitme kuriteo puhul leitakse üksteisele sarnased näpujäljed; siis on kindel, et üks ja sama isik nendest osa võtnud, näit. murdwar- guste puhul.

Kuriteopaigalt leitud näpujälgede sar- nasuse kindlakstegemine kahtlusaluselt võetud näpujälgedega sünnib mõlemate jälgede üksikasjaliku wõrdlemise teel. See äärmiselt wastutusrikas ülesan- ne peab lõpukujul jääma küllaldaselt ette- walmistatud asjatundja hooleks. Kuid meie praegustes oludes tuleb seda veel küllalt tihti ette, kus jälgijal näpujälgede saladustes kogenenud eksperti käepärast ei ole ja nii siis peab ta ise oskama wähe- malt esialgset wõrdlemist ette wõtta.

Kõige pealt tuleb wõrdlemiseks wal- mistada teopaigalt leitud algupärandist ja kahtlusaluselt wõetud jälgedest päewa- piltlised üleswõtted ühesugustes tingi- mistes; algupärandi otsekohene wõrdle- mine on täiesti lubamata, õrn jälg wõiks selle juures kergesti rikki minna. Foolia abil tehtud äratõmbed on ses mõttes küll wastupidawamad, kuid wõrdlemise ots- tarbel on waja üle jälje mõned jooned tõmmata, nagu pärastpoole näeme, mida aga foolial mitte teha ei tohi. Seepärast päewapildistamine alaline eeltingimine.

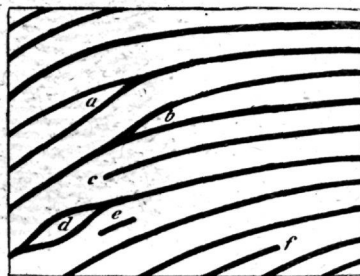
Wõrdlemisel pannakse tähele: 1) mus- trit ehk joonestiku üldpilti, 2) üksikute joonte omapärasusi, 3) sünnipäraseid ja juhuslikke wigastusi, 4) higiaugukeste ar- wu ja asendust.

Joonestiku üldpilti silmitsedes pannak- se tähele, missugusesse algrühmitusse kuuluvad wõrreldatawad jäljed, s. o. kas nad kuuluvad loogakujuliste, silmuste, wõi keeriste hulka (rühmituste lähem kir- jeldus registreerimise wahendite osas). On wõrreldatawad jäljed kumbki erisu- gusest rühmast, siis ei wõi mingisugusest

sarnasusest nende wahel juttugi olla ning igasugune edaspidine wõrdlemine oleks ilmaaegne. Wastasel korral, s. o. kui mõlemad jäljed kuuluvad näit. silmu- sekujuliste hulka, wõetakse tingimata et- te lähem wõrdlemine wiimase kolme tun- nuse kohaselt.

Üksikute joonte omapärasus awaldub järgmiselt:

Kaks nahajoont ühinewad üheks jooneks (a), üks joon hargneb kaheks jooneks (b), joone algus eraldub kõrwaljoonte algus- test (c), joon hargneb ja ühineb jälle seal- samas, moodustades ellipsikujulise rõnga (d), üks joon on niiwõrd lühtke, et sarna- neb saarekesele (e), joone lõpp eraldub kõrwaljoonte lõppudest (f).

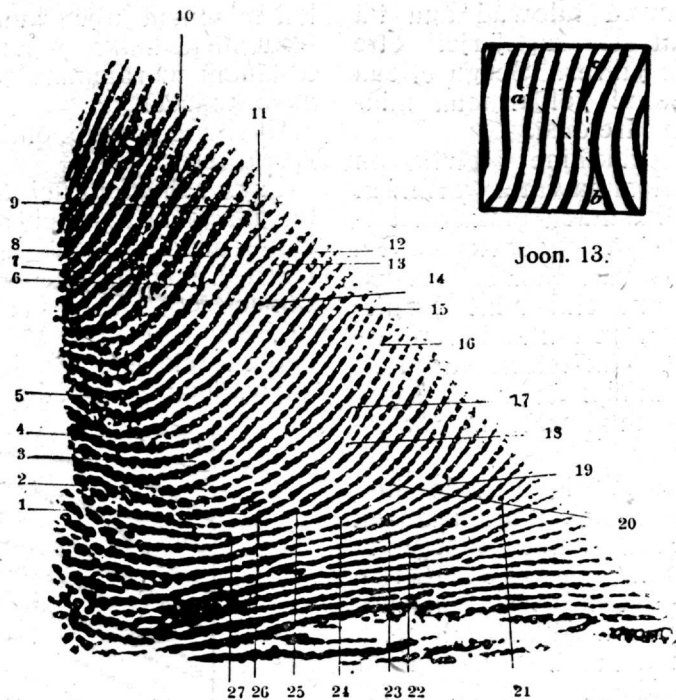
Joon. 11.

Et kahe jälje joonte omapärasuste iden- titeeti kindlaks teha, tulewad omapära- suste asupaigad üles otsida ja ära märki- da, nagu seda allseiswad joonistused näi- tawad.

Weel näitlikum on omapärasusi nii ühel kui teisel jäljel omawahel peenikeste joo- nekestega siduda ja nende wahel olewate joonte arw ära lugeda ning resultate wõrrelda (waata joon. 13). a ja b wahel on näit. sama palju jooni kui a¹ ja b¹ wahel, (nimelt 4); a ja c wahel sama palju kui a¹ ja c¹ wahel (3); b ja c wahel jälle sama palju kui b¹ ja c¹ wahel (0) jne.

Koha kindlakstegemine, kus üks uus omapärasus ilmsiks tuleb, on igatahes palju tähtsam kui omapärasuse kuju üksikasjaline wõrdlemine. Kuju võib sõrme alla sattunud wõerasolluste ehk jälle tu- gewama wõi kergema surwe tõttu jälje sünnitamise juures tuntawalt moonutatud ehk puudulikult wäljakujunenud olla, ku- na asupaigad ja nende wahel seiswate joonte arw selle pahe all wähem kannata- wad. Jälgede sarnasust võib tõestatuks pidada, kui wähemalt 12 joonte omapära- sust nii ühel kui teisel jäljel oma asendi ja ligikaudse kuju poolest ühte lähewad.

Joon. 12.

2. Teated

alluwates politsei asutustes toimetatud rewideermiste üle.

Asutuse nimetus.	Asutuse nimetus.				
	Politsei Peawalitsuse poolit.	Riigikontrolli poolit.	Prokuratuur poolit.	Politseilõpetaja (vähk abi) poolit.	Jsk. ülemate ja sellekohaste kom. poolit.
Tallinna linna politsei	8	1	—	10	194
Raudtee politsei	—	—	—	6	50
Tartu linna politsei	—	1	1	12	72
Narwa linna	—	1	—	21	82
Harju maak.	1	—	—	12	72
Wiru	3	3	—	15	28
Järwa	—	1	—	10	33
Lääne	—	3	—	26	72
Tartu	—	2	—	6	32
Walga	—	2	—	18	36
Wõru	4	2	1	16	48
Petseri	5	—	—	16	35
Wiljandi	—	2	—	18	48
Pärnu	—	2	—	12	70
Saaremaa	—	4	—	16	28
Kokku	21	24	2	214	900

3. Ajutised tööjõud.

Ajutisi tööjõudusid on tarvitatud Politsei Peawalitsuses ja Tallinna linna politseis pikemat aega, Wiru, Lääne, Pärnu ja Saaremaal ainult suwekuudel.

4. Teated ametnikkude wanaduse ja teenistusaja üle.

Asutuse nimetus	Wanadus												Politseis teeninud		
	kuni 25 a. wanad			25 a. kuni 55 a. wanad			üle 55 a. wanad			kuni 5 aas- tate			üle 5 a. weneaeg kaasa arvatud		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.
Politsei peawal.	11	15	7	11	15	7	11	15	7	11	15	7	11	15	7
Tallinna linna politsei	115	27	366	27	88	5	17	3	17	3	17	3	17	3	17
Raudtee politsei	20	1	88	5	17	3	17	3	17	3	17	3	17	3	17
Tartu linna politsei	17	3	146	10	17	3	17	3	17	3	17	3	17	3	17
Narwa	18	9	86	11	8	11	8	11	8	11	8	11	8	11	8
Harju maak.	11	3	63	8	5	11	3	11	3	11	3	11	3	11	3
Wiru	16	4	97	5	1	16	4	16	4	16	4	16	4	16	4
Järwa	5	1	42	1	3	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1
Lääne	31	5	39	3	5	31	5	31	5	31	5	31	5	31	5
Tartu	10	1	105	3	5	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1
Walga	22	1	39	3	5	22	1	22	1	22	1	22	1	22	1
Wõru	6	2	74	4	3	6	2	6	2	6	2	6	2	6	2
Petseri	3	1	64	4	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1
Wiljandi	2	2	71	1	7	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Pärnu	9	4	92	4	2	9	4	9	4	9	4	9	4	9	4
Saare	2	2	36	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kokku	287	76	1423	100	66	1369	144	410	29	1899	144	410	29	1899	144

5. Määraliste ametnikkude haridus.

Asutuse nimetus.	Hariduse aste.															
	Algharidus.		Kõrgem algharidus.		Kõrgem alghar. kutse-line.		Kesk-erikooli haridus.		Kesk-kooli haridus üldine.		Kesk-kooli haridus kutse-line.		Kõrgem eriharidus.		Üli-kooli haridus.	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Politsei Peawal.	3	—	9	14	1	1	1	—	1	3	—	N.	—	—	—	
Tallinna l. politsei	329	10	131	42	8	—	4	1	22	3	2	—	—	1	—	
Raudtee politsei	32	—	78	—	—	—	3	—	4	—	—	—	—	—	—	
Tartu linna politsei	127	1	38	7	1	—	1	—	13	5	—	—	—	—	—	
Narwa	81	7	21	11	—	—	1	1	2	1	1	—	—	—	—	
Harju maakonna politsei	52	3	25	7	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	
Wiru	86	3	26	5	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	
Järwa	34	2	13	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lääne	24	—	49	6	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
Tartu	95	—	29	4	2	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	
Walga	9	—	42	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Wõru	12	—	62	5	6	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	
Petseri	29	2	40	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Wiljandi	53	—	20	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
Pärnu	49	1	53	6	3	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	
Saare	36	4	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
Kokku	1051	32	639	114	31	1	13	7	51	17	3	—	—	3	—	

6. Teated politseiametnikkude kursuste üle.

Aasta jooksul on korraldatud 3 kursust, millest osa võtnud 212 isikut.

Kursuste peale on kulutatud 362.267 marka. Aasta jooksul on uusi ametnikka teenistusse võetud, kes kursustel käinud — 55; kes kursustel ei ole käinud — 90.

7. Teated ametnikkude teenistusest lahkumise üle.

1. Surnud	14
2. Ametist tagandatud	85
3. Koosseisu vähendamise puhul wabastatud	33
4. Telstesse asutustesse üle wiidud	114
5. Omal palwel lahkunud:	
a) Perekondualistel põhjustel	45
b) Terwislistel põhjustel	11
c) Majanduslistel põhjustel	60
d) Muul põhjustel	109
6. Teadmata põhjustel	156
Kokku	625

Kulusid on olnud 1923 aastal:

Politsei Peawalitsus	27.737.456 mrk.
Kohalised asutused	157.322.967
Kokku	185.060.423 mrk.

8. Autasud politseiametnikkudele.

Iseäralise ja energilise tegewuse eest on politseiametnikkudele ergutuseks autasu määratud 185 isikule, üldsummas 297.250 marka.

9. Wälispolitsei ametnikkude distsiplinaar karistused.

Ametaste.	Arest		Ametist tagandatud.	Ülemalt teenistusastmelt alamale ümberpaigutatud.	Wäliteenistus wäljaspool järjekorda.	Wäl noomitus.	Noomitus.	Laius.	Märkus.
	ametnikkude arw	päewade arw.							
a) Politsei Peawalitsuse poolt:									
Politseiülema	2	10	—	—	—	1	—	—	—
" abid	1	5	—	—	—	1	1	—	—
Jaoskonnaülemad	—	—	—	2	—	4	—	—	1
" abid	3	5	—	—	—	—	—	—	—
Laudkonnatülem	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Arestimajaülem	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Raiooniülemad	4	4	—	—	—	—	—	—	—
Sekretärid	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Asjaajajad	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Kants. ametnikud	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Kordnikud	1	5	—	—	—	2	—	—	—
Kokku	13	32	—	2	—	11	1	—	2
b) Politseiülemate poolt:									
Jaoskonnaülemad	—	—	—	—	—	1	6	—	14
" abid	—	—	—	—	—	2	3	—	2
Arestimajaülem	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Raiooniülemad	79	210	14	3	23	74	61	4	21
Wan. kordnikud	13	33	2	4	2	5	5	—	—
Kordnikud	110	329	31	—	20	85	34	—	10
Wangiwaht	5	12	2	—	—	2	1	—	—
Sekretaar	—	—	—	—	—	1	3	—	1
Arwametnik	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Asjaajaja	4	28	1	—	—	3	7	—	4
Adresslaua juhataja	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Kants. ametn.	—	—	1	1	—	10	18	—	4
Kokku	212	614	51	8	45	134	138	4	58
Kõik kokku:	225	646	51	10	45	145	139	4	60

Tshehoslowakkia omawalitsuse walimisseadus.

E. Dolf.

(Lõpp.)

Kogukondades, kus walimisi wõrdlewa enamuse põhimõtte alusel toimetatud, wõetakse teiste kogukonna walitsuse liigete, samuti ka komisjonide liigete walimised ette koosolekui wiibijate wolimikkude absoluutse enamusega. Ei ole tarwilik arw kandidaate seda enamust mitte saanud, siis wõetakse nende kandidaatide wahel, kes kõige rohkem hääli saanud, kitsam walimine ette, kusjuures kitsamal walimisel kandidaatide arw kaks korda nii suur peab olema, kui palju weel liikmeid walida tuleb. Häälte kokkulangemisel otsustab liisk, keda kitsamale walimisele lasta.

Kitsamal walimisel loetakse need walituks, kes kõige rohkem hääli saanud. Ühepalju häälte juures otsustab liisk. Hääled, mis kandidaati-

dele antakse, kes kitsamale walimisele ei ole lastud, ei ole makswad.

Kogukondades, kus wolikogu walimisi proportsionaalse walimissüsteemi järele toimetatud, walitakse teised kogukonna walitsuse liikmed, samuti ka komisjonide liikmed sellesama põhimõtte alusel.

Walimisel juhatab seesama komisjon, kelle juhatusel bürgermeistri ja tema asetäitjate walimisi toimetatakse, millest eespool juttu oli. See komisjon määrab kindlaks, kui palju walitsuse ja komisjonide liikmeid iga grupi kohta walida tuleb, kusjuures bürgermeister ja tema asetäitjad nende parteide juure arwatakse, kuhu nau kuuluwad.

Ïgale grupile määratud liikmed walib grupp ise

absoluutse hääleteenamusega. Et walimised seaduslikud oleksid, on tarwilik, et wolikogusse walitud grupi liikmetest üle poole koos oleks.

Üksikud grupid woiwad walimisteks ühineda.

Kogukondades, kus peale bürgermeistri ja tema asetäitja ainult üks walitsuse liige walida tuleb, walitakse wiimane selle grupi poolt, kes bürgermeistri ja tema asetäitja walimisel ilma kohata on jäänud. Ei ole sarnast gruppi olemas wõi on sellel grupil ainult üks liige wolikogus, siis walitakse ka kolmas walitsuse liige kooswiibijate wolinikkude absoluutse enamusega.

Bürgermeistri asetäitjad astuwad ametisse selles järjekorras, kuidas nad walitud. On bürgermeister ja mõlemad asetäitjad takistatud ametikohusi täitma, siis astuwad walitsuse liikmed wanadise järele nende asemele.

Saab wolituste ajal bürgermeistri, tema asetäitja, walitsuse liikme wõi komisjoni liikme koht wabaks, siis wõetakse nende kohtadele walimised järgmiselt ette:

a) kogukondades, kus walimised wõrdlewa enamuse põhimõtte alusel läbi wiidud, walib wolikogu uued isikud wabanenud kohtadele absoluutse hääleteenamusega;

b) kogukondades, kus walimisi proportsionaalse walimissüsteemi järele toimetatud, walitakse bürgermeistri asetäitja, walitsuse liige ja komisjoni liige sellesama wolikogu grupi poolt, kuhu lahkunud isik kuulus. Grupp toimetab walimisi absoluutse enamuse põhimõtte järele.

Wabaneb bürgermeistri koht, siis tulewad uuele walimisele mitte ükski bürgermeister, waid ka tema asetäitjad. Peaks aga uued walimised gruppide esitusesse walitsuses muutusi tooma, siis tulewad ka walitsuse liikmed uuesti walida.

Kaebtusi bürgermeistri, tema asetäitjate, walitsuse teiste liikmete ja komisjonide liikmete walimiste wastu wõib iga walija kaheksa päewa jooksul, arwates walimistele järgnewast päewast, kogukonna walitsusele sisse anda. Kaebtuste üle otsustab lõpulikult teise astme poliitiline ametiasutus kahe kuu jooksul.

Karistuse määrustest.

Walimisseadus näeb järgmised karistused ette:

I. arrest ühest kuni kuue kuuni:

1) kui bürgermeister wõi mõni teine ametnik tõrgub kandidaatide nimekirja wastu wõtmast, wõi muud kohusi täitmast,

2) kui bürgermeister wõi mõni teine ametnik meelega wõi hooletuse läbi mitte õiged kandidaatide nimekirjad walija kuulutab wõi walijatele kätte saadab;

II. kohtu poolt määratawad karistused — rahatrahw 50 kuni 500 kroonini wõi arrest ühest nädalast kuni kolme kuuni, kui keegi:

1) walimise õigust enam kui ühes kogukonnas ära kasutada katsub,

2) isiklist kaarti wõi walimise sedelit hääleõiguslisele isikule waljaandmast tõrgub,

3) oma teenijat wõi käsualust walimise õigust teostamast takistab,

4) walimise komisjonile walijatele kätteandmata walimise kaartisid mitte korralikult tagasi ei anna,

5) seaduse nõuete wastu walijate nimekirjades muutusi ette wõtab,

6) alkoholi müügi keelu wastu toimetab;

III. Poliitiliste ametiasutuste poolt määratawad karistused — rahatrahw 20 kuni 500 kroonini wõi arrest 24 tunnist kuni ühe kuuni, kui keegi:

1) hoones, kus walimise ruum asub, kihutus-tööd teeb wõi walimise kantselei awab,

2) walimistest ilma wabandawa põhjusega osa ei wõta,

3) walimisi ilma seadulise põhjusega wastu ei wõta wõi ametit kahekordsest nõudmisest hoolimata edasi pidamast tõrgub,

4) kandidaatide nimekirja teise walija eest alla kirjutab wõi teise kandidaadi eest kirjalikult teate kandidatuuri wastuwõtmise üle ära annab,

5) meelega mitmes kandidaatide nimekirjas kandideerib.

Seal, kus walimise tegewuse kohta eriseadustes suuremad karistused ette on nähtud, wõetakse need wiimased tarwitusele.

Üldistest määrustest.

Esimese astme järelwalwe asutuseks on kogukondade üle olew otsekohene poliitiline ametiasutus.

See asutus walwab selle järele, et terwe walimiste tegewus korralikult ja tähtaegade kohaselt sünniks. Leiab ta, et asja lohakalt wõi korratult aetakse, siis wõib ta walimisseaduses ettenähtud komisjonide wõimupiiri raamides wastataw ametitalitused täiesti wõi osalt orgaanide abil kogukonna kulul läbi wiia. Kogukonnale jääb niisugusel korral õigus kohtuteel wastawalt kogukonna orgaanidelt kahjutasu nõuda.

Seal, kus walimisseadus elanikkude arwust juttu teeb, mõistetakse elanikkude arwu wiimase rahwalugemise järele.

Kohaliste, kui ka järelwalwe asutuse juures loodud komisjonide liikmetel on õigus niisugusel korral, kui komisjonide koosolekute tõttu, nende teenistuse tulud kannatawad, wastawat tasu nõuda. Kohaliste komisjonide liikmetele maksab selle tasu kogukond, järelwalwe asutuse juures loodud komisjonide liikmetele aga riik.

Walijate nimekirjade, teadaannete, walimiskomisjonide protokollide ja walimisedelite formulaaride trükkimine sünnib riigi kulul.

Kõik sisseanded, protokollid, kaebtused ja wastuwaidlused walimiste asjus, samuti ka lisad nende juure, on tempelmaksust wabad.

Mitmesugust.

Warjuküljed Soome politseinikkude palgaoludes.

Soomes kurdetakse tihti politseinikkude poolt madalate palgaolude üle, alla kriipsutades, et politseinikult, kelle teeneid 1100—1300 margalise kuupalgaga hinnatakse, kõiki häid omadusi ja kõrgemat intelligenti ei wõi nõuda.

Tagapõhja maakonna konstabel B. L. wõtab „Soome Politseilehes“ asja kohta sõna, mida siin kokkuwõetult toome:

„Ei tea veel kui palju meile, maakonstabilitele, sellest 90 miljonist riputatakse. Sel silmapilgul ei wõi kurta, et wähe saame, sest ei tea veel, kui palju antakse. Kuid wiimaseks on meid jäetud. Ja miks? Kui sisemised rahutused ja tuuled meie noore walitsuse ümber puhuma hakkawad — siis oleme meie esimesel kohal! Meie oleme otse see jõud, mis on walitsuse toeks ja kaitseks. Ja kas sellele jõu alalhoidmiseks miwitsi ei tuleks talitada, et hädakorral see jõud eest leida oleks.

Loodan, et palgakorraldus maakonstabilite suhtes meile meelde ei tuletaks: „tihti waew on hästi tehtud töö, seda ikkagi ei nähta, tänamatus on ilma palk.“

Wist ei ole tarwis meie ameti raskuseid ja hädadohti üles lugeda. Küsitagu ainult, missugune on meie seisukord sõjariistadega warustatult ärakaranud wangi tagaajamisel pimedates saludes? Neid juhtumisi ei tule liig harwa ette. Ehk korrapidamisel piduõhtul, kus 50—60 meest sõrme näitawad ja parajat juhtumist ootawad politseitegewuse wahelsegamiseks. Ehk wihamehed — kohtutunnistuste pärast. Kõik politseinikudeks ei kõlbagi, ja need wõiwad wastawalt teenistust leida postil, raudteel ja mujal, kus olud kergemad ja töö mõne wõrra paremini tasutaw.

Elame ikkagi ses kindlas lootuses, et walitsus meie olusid tähele paneb, ja meile osaks laseb tulla, mis meile kuulub.“

„Suomen Poliisilehti.“

Küsimused ja kostmised.

Lugeja nr. 333. — Küsimus: Kas on kohalisel tollijaoskonna ülemal õigus ilma, et sellest kohalise piiripolitsei esitajale teataks, lubada isikuid wäljamaa laewadesse minna, — olgu mis tahes mõttes?

Wastus: Ei ole waja piiripolitseile teatada, sest luba andmine oleneb ainult tolliwalitsusest, kuna politsei üldises korras järewalwet teostab.

Wäljaandja: Toimetuskommisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegew toimetaja: K. Kogermann.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksusetuks järgmised isikutunnistused:

Kiiker, Wilhelmine Joosepi t., nr. 7406.
Rasner, Johann Gustawi p., nr. 486.
Juhkam, Elisabeth Siimoni t., nr. 319-a.
Altorf, Klawdia Iwani t., nr. 2205.
Müülerof, Leopold Johani p., nr. 21950.
Pernik, Klarissa Hermani t., nr. 15501.
Wantsi, August Ado p., nr. 2258.
Kalde, Herta Jüri t., nr. 4301.
Õunapu, Aleksander Johani p., nr. 1642.
Tamm (Tomm), Johann, w. a. Reiu wallawal. nr. 154.
Suur, Peeter, w. a. Walga l. pol. ülemalt 14. 1. 21 a.
Lindlom, August, w. a. Narwa l. pol. ülemalt, nr. 27970.
Walge, Marie, w. a. Narwa l. pol. ülemalt, nr. 28764.

Leem, Herman, w. a. Illuka wallawal., nr. 14238.
Hausenberg, Pauline, w. a. Tall. l. pol. 1. isk., nr. 1088.
Iwanowa, Pelageja, w. a. Rakwere 2. pol. isk. nr. 512.
Karo, Marie, w. a. Naroowa wallawal., nr. 386.
Kerner, Adele, w. a. Tall. l. pol. 6. isk., nr. 5629.
Wõrno, Johannes, w. a. Narwa l. pol. ülemalt, nr. 27354.
Unterwett, Miina, w. a. Kolga wallawal., nr. 373.
Iwanow, Nikolai, w. a. Rakwere l. pol. 1. isk. nr. 7.
Augjärw, Woldemar, w. a. Narwa l. pol. ülemalt, nr. 360/15291.
Pihip, Anna Hansu t., w. a. Aru wallawal. 18. 11. 21 a., nr. 54.

- Kond, Julius Johani p., w. a. Narwa l. pol. üle-
malt 18. 5. 20 a. nr. 23294.
- All, Gustaw Jüri p., w. a. Tall. l. pol. 5. jsk.
29. 12. 19 a. nr. 6581.
- Napp, Mihkel Jaani p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk.
3. 5. 20 a. nr. 13669.
- Jürgenson, Rudolf Eduardi p., w. a. Tartu l.
pol. 1. jsk. 26. 5. 21 a. nr. 10667.
- Normann, Johannes Augusti p., w. a. Tartu
l. pol. 3. jsk. 3. 12. 19 a. nr. 2477.
- Mats, August Mihkli p., w. a. Tartu l. pol. 1.
jsk. 3. 5. 20 a., nr. 8573.
- Pedak, Weera Nikolai t., w. a. Tartu l. pol.
1. jsk. 26. 2. 20 a. nr. 7744.
- Boruchstein, Jenny Leibi t., w. a. Walga
maak. pol. ülevalt 12. 2. 23 a. nr. 575.
- Kõnd, Emma Anna t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk.
11. 12. 19 a. nr. 3365.
- Wene, Herman Juhani p., w. a. Riidaja walla-
wal. 14. 12. 20 a. nr. 199.
- Birk, Hilda Juhani t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk.
3. 12. 19 a. nr. 2627.
- Ani, Julie Mardi t., w. a. Ropka wallawal. 27. 5.
20 a. nr. 807.
- Arp, Maali Wilhelmi t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk.
23. 2. 20 a. nr. 9501.
- Reier, Wiktor Jaani p., w. a. Narwa l. pol. üle-
malt 1920 a. nr. 10045.
- Tobon, Karin Johani t., w. a. raudtee pol. üle-
malt 31. 12. 19 a. nr. 5100.
- Säädu, Karl Johani p., w. a. Tallinna l. pol.
ülevalt 20. 2. 20 a. nr. 11423.
- Kabin, Leonhard Jaani p., w. a. Tartu l. pol.
1. jsk. 16. 1. 23. a. nr. 35.
- Waino, Anna Matsi t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk.
4. 12. 19 a. nr. 2637.
- Kasumets, Karl Jakobi p., w. a. Ropka walla-
wal. 12. 1. 20 a. nr. 283.
- Piir, Peeter Jaani p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk.
15. 12. 20 a. nr. 16310.
- Kütt, Emilie Mardi t., w. a. Kuremaa wallawal.
8. 12. 19 a. nr. 7.
- Grünberg, Ernst Joosepi p., w. a. Tartu l.
pol. 2. jsk. nr. 4124.
- Liiwak, Alfred Mihkli p., w. a. Tall. l. pol. 5.
jsk. nr. 214.
- Worobjew, Pawel Sergei p., w. a. Lätimaalt.
1919 a. nr. 618.
- Truus, Eduard Augusti p., w. a. Tartu l. pol.
2. jsk. nr. 1880.
- Pawlow, Johann Aleksei p., w. a. Tartu l.
pol. 2. jsk. nr. 7411.
- Ernits, Liisa Hansu t., w. a. Tartu l. pol. 2.
jsk. nr. 1536.
- Kukk, Karl Johani p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk.
nr. 18787.
- Pent, Salme Mardi t., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk.
nr. 11404.
- Prints, Adele Andrese t., w. a. Aru wallawal.,
nr. 25.
- Otsus, Ferdinand Johannese p., w. a. Tartu l.
pol. 2. jsk. nr. 6031.
- Steinberg, Jüri Friedrichi p., w. a. Kääri walla-
wal. nr. 437.
- Räst, Amanda Peetri t., w. a. Tartu l. pol. 2.
jsk. nr. 7894.
- Oesso, Woldemar Mihkli p., w. a. Tartu l. pol.
3. jsk. 13. 1. 20 a. nr. 7704.
- Kool, August Juhani p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk.
21. 1. 20 a. nr. 8550.
- Linde, Peeter Kreete p., w. a. Tartu l. pol. 2.
jsk. 24. 12. 19 a. nr. 8228.
- Saggarr, Elfriede Jaani t., w. a. Kastre-Wõnnu
wallawal. 2. 9. 21 a. nr. 1662.
- Kala, Leonhard Gustawi p., w. a. Tartu l. pol.
3. jsk. 20. 11. 19 a. nr. 864.
- Mõttus, Miina Mihkli t., w. a. Tartu l. pol. 3.
jsk. 10. 2. 19 a. nr. 9989.
- Hermes, Amalie Karli t., w. a. Tartu l. pol. 3.
jsk. 10. 1. 20 a. nr. 7500.
- Tärna, Liisa Johani t., w. a. Ropka wallawal.
3. 2. 20 a. nr. 601.
- Ratasep, Friedrich Gustawi p., w. a. Tartu l.
pol. 3. jsk. 14. 10. 20 a. nr. 11855.
- Lemming, Johannes Anna p., w. a. Tartu l.
pol. 3. jsk. 3. 1. 20 a. nr. 6149.
- Wernomasing, Karl Jaani p., w. a. Tartu l.
pol. 3. jsk. 16. 2. 22 a. nr. 13932.
- Räpsei, Pauline Hansu t., w. a. Ropka walla-
wal. 6. 2. 20 a. nr. 760.
- Koosa, Liisa Jakobi t., w. a. Tartu l. pol. 3.
jsk. 8. 12. 19 a. nr. 3120.
- Saag, Salme Johani t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk.
17. 4. 22 a. nr. 14380.
- Tennokene, Helene Joosepi t., w. a. Tartu
l. pol. 3. jsk. 5. 1. 21 a. nr. 12532.
- Klaas, Marie Benjamin t., w. a. Tall. l. pol. 3.
jsk. 1. 8. 21 a. nr. 14398.
- Päit, Mart Tõnu p., w. a. Pärnu maak. pol. 1.
jsk. 29. 12. 19 a. nr. 7919.
- Legoschin, Alwiine Jüri t., w. a. Tall. l. pol.
3. jsk. 1921 a. nr. 13145.
- Jürisson, Maks Ewald Jaani p., w. a. Pärnu
maak. pol. 1. jsk. ülevalt 22. 7. 22 a. nr. 14967.
- Arnemann, Johann Kristiani p., w. a. Tall. l.
pol. sadama jsk. nr. 24549/20.
- Schiller, Leonhard Augusti p., w. a. Uue-
Antsla wallawal. nr. 92.
- Feldmann, Liisa Fritsu t., w. a. Pärnu maak.
pol. 1. jsk. 20. 7. 21 a. nr. 13654.
- Ewert, Aleksander Aleksandri p., w. a. Pärnu
maak. pol. 1. jsk. 31. 12. 19 a. nr. 8548.
- Rakku, Karl Jüri p., w. a. Audru wallawal.,
nr. 234.
- Sillart, August Jüri p., w. a. Tall. l. pol. üle-
malt, nr. 10382.
- Rönberg, Lars Johani p., w. a. Wormsi walla-
wal. 18. 5. 22 a. nr. 591.
- Siiwel, Anna Mihkli t., w. a. Martna wallawal.
16. 3. 22 a. nr. 964.
- Seemann, Johannes Willemi p., w. a. Paas-
lepa wallawal. 29. 12. 21 a. nr. 650.
- Pellmann, Johannes Hansu p., w. a. Taebla
wallawal. 6. 7. 20 a. nr. 111.
- Luuberg, Gustaw Jaani p., w. a. Oro walla-
wal. 9. 3. 22 a. nr. 837.
- Tart, Tatjana Leena t., w. a. Oro wallawal. 28.
7. 20 a. nr. 520.
- Kõrsa, Jüri Jüri p., w. a. Martna wallawal. 13.
6. 20 a. nr. 566.
- Salomon, Willem Andrese p., w. a. Sinalepa
wallawal. 4. 9. 20 a. nr. 847.
- Wuks, Erna Johanna Karli t., w. a. Linnamäe
wallawal. 25. 11. 21 a. nr. 332.
- Kaan, Greeta Jaani t., w. a. Karula wallawal.
nr. 1738.
- Lawing, Marie Jaani t., w. a. Walga maak.
pol. ülevalt, nr. 1229.
- Rebane, Andres Mihkli p., w. a. Walga maak.
pol. ülevalt, nr. 3412.
- Jewsenewitsch, Olga Aleksandri t., w. a.
Walga maak. pol. ülevalt, nr. 6802.
- Ristain, Marie Karli t., w. a. Walga maak. pol.
ülevalt, nr. 753.
- Markus, Theodor Hermani p., w. a. Walga
maak. pol. ülevalt, nr. 2457.
- Lõokene, Johann Matsi p., w. a. Walga maak.
pol. ülevalt, nr. 10332.

- Mets, Aleksander Tooma p., w. a. Sangaste wallawal., nr. 314.
 Sonne, Matwej Peetri p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt, nr. 7793.
 Pähn, Selma Jaani t., w. a. Walga maak. pol. ülemalt, nr. 201.
 Wiilup, Karl Tsile p., w. a. Walga maak. pol. ülemalt, nr. 428.
 Tuwikene, Lydia, w. a. Laatre wallawal., nr. 529.
 Wellmann, Eduard, w. a. raudteede pol. ülemalt, nr. 8488.
 Ritsik, August Johani p., w. a. Pühajärwe wallawal.
 Asu, Hans Jaagu p., w. a. Tahewa wallawal. 27. 4. 21 a. nr. 646.
 Kais, Johann Karli p., w. a. Laatre wallawal. 15. 4. 20 a. nr. 56.
 Werlis, Karoline Jaani t., w. a. Kaagjärwe wallawal. 21. 7. 20 a. nr. 830.
 Piirisild, Nikander, w. a. Wilo wallawal., nr. 101.
 Mattis, Anton, w. a. Rootowo wallawal., nr. 4037.
 Kalde, Ilja, w. a. Petseri wallawal., nr. 183/47.
 Sõmera, Ermolai, w. a. Rootowo wallawal., nr. 5672.
 Jewstignejew, Iwan, w. a. Rootowo wallawal., nr. 1993.
 Gorjatsew, Mihail, w. a. Petseri wallawal., nr. 109/6.
 Partsoja, Egor, w. a. Rootowo wallawal., nr. 1753.
 Luha, Andrei, w. a. Rootowo wallawal., nr. 211.
 Helmoja, Sergei, w. a. Irboska wallawal., nr. 7552.
 Jakowlew, Anna, w. a. Rootowo wallawal., nr. 3543.
 Wirnas, Jewdokia, w. a. Meremäe wallawal., nr. 107.
 Iwanowa, Aleksandra, w. a. Petseri wallawal., nr. 146/48.
 Halapuu, Grigori, w. a. Rootowo wallawal., nr. 3798.
 Peder, Mihkel, w. a. Rootowo wallawal., nr. 2362.
 Jugomägi, Iwan, w. a. Rootowo wallawal., nr. 3129.
 Tammekand, Nikolai, w. a. Petseri wallawal., nr. 8376.
 Pihlapuu, Grigori, w. a. Petseri wallawal., nr. 12/1.
 Raag, Paul, w. a. Petseri wallawal., nr. 153.
 Sarapuu, Jaan, w. a. Irboska wallawal., nr. 1352.
 Ilwes, Iwan, w. a. Petseri wallawal., nr. 78/36.
 Moshkin, Nikolai, w. a. Petseri wallawal., nr. 78/36.
 Kiwiorg, Jakob, w. a. Meremäe wallawal., nr. 33.
 Kuus, Mihail, w. a. Petseri wallawal., nr. 172.
 Shurawsky, Iwan, w. a. Irboska wallawal., nr. 9527.
 Wanajuur, Marie Mardi t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 5. l. 20 a. nr. 5706. (7409)
 Mätlik, Pauline Jakobi t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 1919 a. (7410)
 Simson, Elfriede Priidiku t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. (7411)
 Martin, Sophie Peetri t., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 1920 a. nr. 19719. (7412)
 Ottmann, Aleksander Jaani p., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk., nr. 10054. (7413)

A.-S. W. SCHNEIDER & Ko.

TALLINNAS, ESTONIA PUIESTEE NR. 19.

Telef.: Tehn. osak. 26-42. Kauplus: 4-01. Kontor: 18-42. Wabrik 4-02.

Soowitab ladust wõistlemata headuses odawate hindadega:

kõiksugu ehituse tarbeained, katuse pappi, tõrwa, plekki, ukse lukud, hinged, pliida rauad, shiibrid, ahju uksi, naelu, terast, rauda, käsitööriistu, masina-
 rihmasid, õlisid j. n. e.

Kõiksugu põllutööriistad ja masinad iga tööharu jaoks.

Sahaninad, naelad ja wankri assid saawad omas wabrikus walmistatud.

Kaupmeestele kasulik ostukoht.

THOMAS CLAYHILLS & SON

LAEWA AGENDID

Suur Brookusmägi nr. 14.

Tallinn—Stokholmi liin

^s/s „KALEWIPOEG“

Kapt. TAMM.

Kõnetr. 118

Telegr. aadr.: Clayhills—Tallinn

OSCAR STUDE,
ekspeditsiooni äri

Peakontor: TALLINNAS, Suur Brookus-
mägi nr. 14.

OSAKONNAD

Pärnus, Pühawaimu tän. nr. 8. Telefon nr. 93.

Walgas, (Eesti), Allee tän. nr. 5-a. „ nr. 139.

Tartus, Jaani tän. nr. 24. „ nr. 635.

Telegr. aadress igas kohas: „Studeos“.